

EL ja Austraalia läbirääkimised laiaulatusliku kaubanduslepingu sõlmimiseks

18. juunil alustas ELi kaubandusvolinik Cecilia Malmström koos Austraalia peaministri Malcolm Turnbulli ja kaubandusministri Steven Cioboga Austraalia pealinnas Canberras ametlikke läbirääkimisi laiaulatusliku ja ambitsioonika kaubanduslepingu sõlmimiseks ELi ja Austraalia vahel.

Läbirääkimiste eesmärk on kõrvaldada toodete ja teenuste kaubandustõkked, luua kauplemiss võimalusi nii väikestele kui ka suurtele äriühingutele ning kehtestada tulevikku vaatavad eeskirjad, mis oleksid kooskõlas teiste ELi kaubanduslepingutega ja aitaksid kujundada üleilmset kaubandust.

Läbirääkimiste alustamine Austraaliaga on osa ELi avatud ja õiglase kaubanduse tegevuskavast. Möödunud aastal viidi lõpule läbirääkimised Jaapaniga, sel kevadel Mehhikoga ning möödunud aasta septembris jõustus ELi ja Kanada vaheline kaubandusleping. ELi ja Austraalia kavandatav leping aitab veelgi tugevdada ELi sidemed Aasia ja Vaikse ookeani piirkonna riikidega. Mõlema poole esindajad kohtuvad 2.–6. juulini Brüsselis, kus toimub ametlike läbirääkimiste esimene voor.

Austraalia kuulub kõige kiirema majanduskasvuga arenenud riikide hulka. Hiljuti pidas Austraalia kümne Vaikse ookeani piirkonna riigiga läbirääkimisi laiaulatusliku ja progressiivse Vaikse ookeani ülese partnerluslepingu sõlmimiseks. ELi ja

Austraalia kavandatav leping võimaldab Euroopa ettevõtjatel konkureerida võrdsetel tingimustel nende riikidega, kellega Austraalia on kaubanduslepingu juba sõlminud.

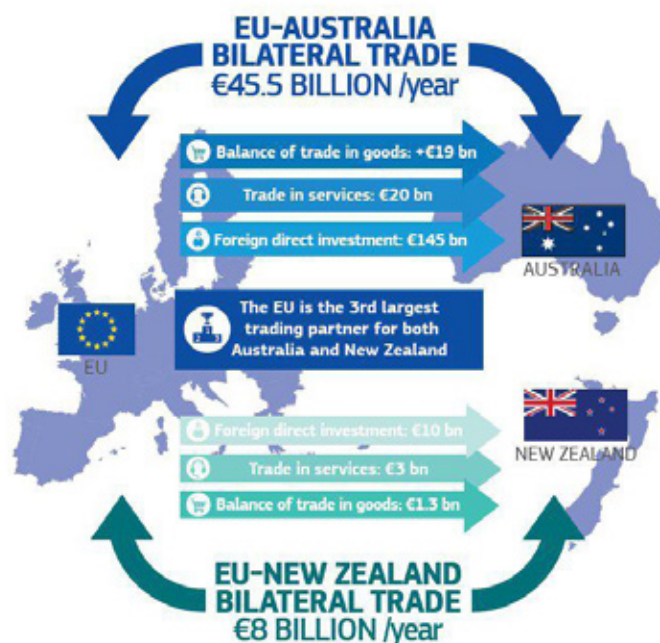
EL on juba praegu Austraalia suuruselt teine kaubanduspartner. ELi ja Austraalia kahepoolne kaubavahetus on viimastel aastatel pidevalt suurenenud ja ulatus möödunud aastal peaaegu 48 miljardi euroni. EL ekspordib Austraaliasse eelkõige transpordivahendeid, masinad ja seadmed, keemiatooted, toitu ning teenuseid. Kahepoolse teenusekaubanduse maht on ligikaudu 28 miljardit eurot. Lepingu sõlmimine võib suurendada kahe partneri vahelist kaubavahetust rohkem kui kolmandiku võrra. Läbirääkimistega seotud teave, sealhulgas teabeleht, väikeeksportijate tutvustused, statistika ja muu materjal on kättesaadav in-

ternetis: <http://ec.europa.eu/trade/policy/in-focus/eu-australia-trade-agreement/>.

Kaubandusvolinik Malmströmi külaskäik Austraaliasse

Oma visiidil Austraaliasse kohtus volinik ka Austraalia kindralkuberneri Peter Cosgrove'i, välisminister Julie Bishopi, põllumajandusminister David Littleproudi ja opositsiooniliikmetega. Volinik pidas Austraalia riiklikus ülikoolis Schumani 2018. aasta loengusarja raames ettekande teemal „EL ja Austraalia: üleilmne kaubandusliit“ (EU–Australia: A Global Alliance for Trade).

Volinik Malmström osales ümarlauakohtumisel Austraalia ettevõtjatega ja kohtus Austraalias tegutsevate Euroopa firmade esindajatega. Volinikule avanes võimalus kohtuda lisaks ELi Austraalia saadikule Michael Pulchile ka Austraalia kodanikuühiskonna liikmetega, sealhulgas kliimaaktivistide, inimõigusorganisatsioonide, ametiühingute ja akadeemiliste ringkondade esindajatega. Lisaks külastas volinik kõrgtehnoloogiliste idufirmade rajamise keskuse Cicada Innovations peakorterit Sydneys, kus ta kohtus robotika, uue põlvkonna WiFi tehnoloogia ja meditsiinitarvikute valdkonnas tegutsevate idufirmade esindajatega. Pärast Austraalia-visiiti suundus volinik Malmström Wellingtoni, et alustada kaubandusläbirääkimisi ELi ja Uus-Meremaa vahel. Loe lähemalt [siit](#).

Europarlament ja nõukogu leppisid kokku taastuenergia direktiivi osas

Eurosaadikud ja EL nõukogu jõudsid esialgsele kokkuleppele taastuenergia direktiivi osas (RED II), kaasa arvatud EL üleses siduvas kokkuleppes taastuenergia osakaalu kasvatamiseks 32%-ni aastaks 2030.

Vahearuanne koos võimalike muudatustega tehakse aastal 2013. Pingeliste kolmepoolsete läbirääkimiste käigus otsustati rakendada põhimõtet „energiatõhusus eelkõige“, mis tähendab igasugustes energia planeeringutes, poliitilistes ja investeerimisotsustes esmatähtsuse andmist meetmetele, mis muudavad energia nõudluse ja pakkumise efektiivsemaks. Kokkulepe sisaldab nõuet vähemalt 14%-list taastuenergia osakaalu transpordikütustes aastaks 2030 ning põllukultuuridest toodetud esimese põlvkonna biokütuste osakaalu tuleb säilitada 7% ulatuses kuni aastani 2030. Samas ei tohi esimese põlvkonna bio-

kütuste osakaal ületada 7% lõpptarbitsemisest maantee- ja raudteetranspordi puhul. Jäätmetest ja kõrvalproduktidest toodetud nn täiustatud biokütuste ning biogaasi osakaal transpordikütustes peab 2025. aastal olema vähemalt 1% ja 2030. aastal 3,5%.

Põllumajanduses toodetud (näiteks palmiõlil põhinevate) biokütuste kasutamine, mille tootmiseks võetakse kasutusele rohumaid, turbarabasid ja metsi (nn maakasutuse kaudne muutumine, indirect land use change e. ILUC) kaotatakse järk-järgult. Järk-järgulise ülemineku võimaldamiseks tuleb luua uus sertifitseerimisskeem biokütustele, mille tootmine põhjustab väiksemaid muutusi maakasutuses. Euroopa Komisjon kinnitab delegeeritud aktid hiljemalt veebruaris 2019, mis seavad paika eelnimetatud metodoloogia järk-järguliseks eemaldamiseks kooskõlas WTO reeglitega. Kokkulepe muudab kahekordseks täiustatud biokütuste ja 3,5-kord-

seks elektri kasutamise transpordis, mis aga tööstuse väitel kahjustab üldist eesmärki taastuenergia osakaalu viimiseks 14%-ni.

Praeguseks saavutatud esialgne kokkulepe tuleb nüüd veel EL Nõukogu ja Europarlamendi poolt kinnitada. Kui see saab teoks, siis hakkab uus seadus kehtima 20 päeva pärast ilmutumist Euroopa Liidu Teatajas. Liikmesriigid peavad direktiivi elemendid oma rahvuslikesse seadustesse sisse viima 30. juuniks 2021.

Copa-Cogeca: RED II tagab põllumeestele mõneks aastaks stabiilsuse

Copa-Cogeca hinnangul on taastuenergiaga direktiivi esialgne kokkulepe samm õiges suunas stabiilse poliitika tagamisel, kuid siiski on veel murekohti. Peasekretär Pekka Pesonen kõneles, et positiivne on eesmärk taastuenergia 32%-lisest osakaalust ja vähemalt 14%-lisest osakaalust transpordikütustes ilma tehniliste piiranguteta, samuti esimese

põlvkonna biokütuste osakaalu säilitamisest 7% juures. See annab biokütuste tootjatele stabiilse tegevusraamistiku.

Kahetsusväärne on aga, et põllukultuuride-põhiste biokütuste tootmist ei saa laiendada palmiõlist loobumise edasilükkamise tõttu. EL-s biokütusteks kasvatatavatel põllukultuuridel on valgurikkad kõrvalsaadused, mida saab hästi kasutada loomasöödana ja mida loomakasvatajad hädasti vajavad. Neil kultuuridel on ka suur roll turu stabilisee-

rimisel volatiilsuse korral. Pettumust valmistab ka asjaolu, et direktiiv sisaldab kunstlike energiaallikate (elektrienergia) kasutamise mitmekordistamist, mis tekitab vääramulje nende tegelikust keskkonnamõjust, hoiatas Pesonen.

Metsamajanduses toodetava bioenergia osas on hea uudis, et direktiiv arvestab olemasolevat metsamajandust puudutavat seadusandlust EL tasandil ja liikmesriikides.

“Peame tagama, et direktiivi rakendamine toob kaasa suurema sta-

biilsuse planeeritud investeeringute jaoks ja ühtlasi bürokraatia lihtsustamise nii liikmesriigi kui ka EL tasandil. Oleme pettunud, et liikmesriikidele jäeti võimalus lisada säästlikkuse nõudeid metsandusest pärit bioenergia tootmisele,” ütles Pesonen.

Direktiiv ei ole järjekindel ja kokkusobiv ka teiste poliitikatega, nt ÜPP-ga, kuna biokütuste tootmisel on põllumeeste jaoks tähtis roll lississetuleku kindlustamisel ja põllumajandusturgude stabiliseerimisel.

Brexit: piimakriisi uus dimensioon

Ühendkuningriigi Euroopa Liidust lahkumiseni on jäänud vähem kui aasta ning paljud sektorid on mures Brexiti mõju pärast. Piimandussektor ei ole erand. Piim on tähtis.

Euroopa Liidus on 700 000 piimafarmi, 12 000 meiereid ning tööstust, sektoris töötab üle 300 000 inimese. Igasugune piimandussektorit tabav šokk mõjutab Euroopa maapiirkondade selgroogu. Veelgi enam, piim on tarbijatele oluline. Mõistliku hinnaga kõrge kvaliteediga piim, juust, või ja teised valgurikkad ning tervislikke naturaalseid rasvu sisaldavad tooted on eurooplaste toiduratsiooni põhiosa. Juhul, kui Brexit põhjustab tarneahela katkestuse, võib see viia üles hinnad, piirata tootevalikut ning potentsiaalselt suunata inimesi vähem tervislikke ja toitainevaesemaid toiduvalikuid tegema.

Euroopa piimatööstus on piiriülevalt integreeritud. Seetõttu oleks vaba ja takistusteta kaubanduse piiramisel

erakordselt negatiivne efekt. Tollimaksud on ainult üks meie muredest; teised küsimused nagu juurdepääs kvalifitseeritud tööjõule, tolliprotseduuridele kuluv aeg, erinevused seadusandluses võivad samuti tuua katkestusi sektori toimimisse. Võrdluseks, 2014. aasta Venemaa impordikeeld tõi kaasa kriisi Euroopa piimandussektoris. Vaja oli teha suuri muudatusi väga lühikesel ajajooksul, et ekspordida suuri koguseid piima ja piimatooteid. Väga kiiresti tuli leida uued turud. Kriisi tulemusena langenud piima hinnad ja Euroopa Komisjoni korraldatud kiire sekumiskokkuost mõjutavad EL ja maailma piimaturgu siimaani.

Võrreldes Venemaa impordikeeluga on Brexiti potentsiaali tekitada piimakriis täiesti uus tase. Ühendkuningriiki müüdava EL-27 või kogused on kolm korda suuremad, kui oli EL-28 või kogueksport Venemaale. Juustu viib EL-27 ÜK-sse kaks korda niipalju kui eksporditi Venemaale. Need on ainult mõned näited.

Seega on Brexit piimasektori jaoks väga suur mure. Ühendkuningriigi pii-

maliit ja Euroopa piimaliit töötasid koos välja „EL - ÜK piimanduse tuleviku tegevuskava raamistiku“, mis esitab piimandussektori lootused Brexiti läbirääkimistele. Meie peamine prioriteet on, et EL ja ÜK suhted jääksid edaspidigi võimalikult lähedaseks ning ÜK säilitaks status quo ka pärast Brexiti terveks üleminekuajaks. Ühendkuningriik peaks eelistatavalt jääma EL ühisturu osaks või vähemalt kuuluma tolliliitu. See kindlustaks piima ja piimatoodete vaba liikumise EL ja ÜK vahel ning piiraks mittetariifsete barjääride (SPS/TBT) tekkimist niipalju kui võimalik. EL ja ÜK seadustesse ei tohiks tekkida märkimisväärseid erinevusi valdkondades, mis mõjutavad piimandust ja piimatooteid ning võrdsed tegutsemisvõimalused peaksid olema tagatud.

Euroopa piimaliit julgustab Brexiti läbirääkimistel otsustajaid mõlemal pool kanalit arvestama neid tähelepanekuid ning tegema kõik endast oleneva, et vältida meie sektori kahjustamist ning seega ka tarbijate kahjustamist, kelle teenistuses oleme.

EL lõssipulbri laovarude väheneb sel kuul 23,5 tonni võrra

Liikmesriikide esindajad nõustasid 21. juunil pakkumisega müüa 23 532.37 tonni lõssipulbrit EL sekkumiskokkuostu laovarudest hinnaga 119.5 €/100kg. Seekordse oksjoni hind on kõrgem, kuid müüdav kogus väiksem kui eelmisel korral, mil müüdi 41 958.33t hinnaga 115.5€/100kg.

Kokku tehti seekord pakkumisi 39 835.93 tonnile (144 844-tonnisest laovarust) 12 liikmesriigis: Belgia, Saksamaa, Holland, Poola, Prantsusmaa, Leedu, Iirimaa, Läti, Tšehhi, Eesti, Soome ja Hispaania. DG AGRI ametnike sõnul peegeldab hind pakkumiste struktuuri ja lõssipulbri hinna arenguid turul. Lõssipulbri turuhind on praegu 153.7€/100kg toiduks kasutatavale pulbrile ning 137.9€/100kg söödale, mis on kõrgemad kui möödunud kuul. Sel nädalal pakutud hinnad varieeruvad 99.5€ - 140€/100kg (eelmisel hankel 50€ - 127.7€/100kg).

Märtsist kuni septembri lõpuni on käimas kaks hanget paralleelselt, üks eesmärgiga müüa sekkumisladudes olev lõssipulber tagasi turule ja teine lõssipulbri kokkuostuks interventsiooniladudesse. Viimasele ei ole seni ühtki pakkumist tulnud, mis tõendab, et turg on taastunud. Esimese hanke jaoks 15. detsembril 2016 kehtestatud miinimumhind oli pisut üle 215€/100kg, mis on pisut kallim kui tolleaegne EL keskmine lõssipulbri hind (201/100€kg). Viimasel põllumajandusministrite nõukogu koosolekul Luksemburgis keeldus volinik Phil Hogan Prantsusmaa ettepanekust luua eraldi hankesüsteem lõssipulbri kasutamiseks loomasöödana, kuivõrd see oleks Hogani sõnul äärmiselt keeruline lahendus, mis nõuaks bürokraatiarohket kontrolli ja rangeid jälgitavuse nõudeid. Järgmine pakkumiste tähtaeg mõlemale hankele on 17. juuli ning hääletus toimub 19. juulil. EL piimaturu vaatlussüsteemi juhatuse koosolekud on 26. juunil, 25. septembril ning 11. detsembril.

EL piimaturu vaatlussüsteemi andmed näitavad EL piimatoodete hinna üldist tõusu võrreldes viimase nelja nädala keskmisega, välja arvatud vadakupulbri puhul, mille hind on olnud stabiilne. Piima hind mõnedes riikides jätkas möödunud nädalal kasvamist (Itaalias 39.5 senti/kg ja Hollandis 37.3 senti/kg), kuid EL keskmine hind on jäänud stabiilseks (32.6 senti/kg aprilli seisuga). EL piimatarned aprilli seisuga kasvasid 1,2% võrra võrreldes möödunud aastaga ning perioodil jaanuarist aprillini tarniti kokku 2,1% rohkem piima kui 2017. aasta samal perioodil. Lõssipulbri tootmine kasvas EL-s 6%, juustu tootmine 2,4% ja või tootmine 1,2% jaanuarist aprillini 2018. Vähenesid kontsentreeritud piima (-9,1%), vadakupulbri (-5%), koore (-1,5%) ja joogipiima tootmine (-0,6%). EL keskmine või hind on 589€/100kg (+18% võrreldes eelmise aastaga), mis on kalleim hind maailmaturul, samal ajal konkurentsivõimelisim on EL lõssipulber.

Raskustes EL lambakasvatussektor vajab uut hingamist

Copa-Cogeca lambakasvatuse töögrupi 19. juunil toimunud koosolekul räägiti EL lambalihaturu haavatavast olukorrast vähenenud tarbimise ja madalate hindade tõttu ning vajadusest innovatsiooni- ja promotsiooni-meetmete järele, mis tooksid uusi tarbijaid eelkõige noorte hulgast.

Töögrupi president Michèle Boudoin kõneles, et lambaliha tarbitakse praegu paljudes liikmesriikides 2-2.5 kg inimese kohta aastas, välja arvatud Kreekas, kus tarbimine ulatub 4.5 kg inimese kohta. See ei ole aga võrreldav möödunud aegadelega, kui lambaliha tarbiti 18 kg inimese kohta aastas. Samal ajal on lambaliha tootmine EL-s kasvanud 6.8% võrreldes eelmise aastaga ning kitsekasvatus ületab eelmise aasta numbriid 10.9% võrra. Nuumlamaste hinnad on langustrendis, kuid siiski eelmise aasta hindadest pisut kõr-

gemad; tavakaalus lambaliha hind jääb allapoole 2017. aasta taset.

Michèle Boudoin rõhutas, et lambakasvatussektor tuleb muuta dünaamilisemaks ning noortele atraktiivsemaks. Samuti tuleb lahendada kiskjate (huntide) rünnakute probleem, mis hävitab lambakasvatajate sissetuleku.

Prantsusmaa lambakasvatajate organisatsioon hakkab koolides korraldama nn "lamba-päevi", et uuesti õpetada noortele tarbijatele, kuidas toita lambaliha ning tutvustada kaas-aegseid kergesti valmistatavaid retsepte. Lambaliha on väga oluline mineraalide ja B6 ning B12 vitamiinide allikas, millest tarbijad peaksid teadlikud olema. Samuti tuleb leida meetmed lambavilla taasväärtustamiseks, sest madala hinna tõttu käsitletakse seda mõnedes liikmesriikides tootmisjäätmetena.

Europarlamenti raport soovib lamba- ja kitsekasvatuse toetusi suurendada

Europarlament kinnitas käesoleva aasta aprillikuus raporti "ELi lamba- ja kitsekasvatussektori praeguse olukorra ja tulevikuväljavaadete kohta", mis soovib ÜPP raames sektorit tugevalt toetada, rõhuasetusega ebasoodsatel aladel tegutsevatele ning neile lambakasvatajatele, kes pööravad erilist tähelepanu loomade heaolule. See aitaks edendada tööhõivet maapiirkondades; vastasel korral riskime veelgi suurema hulga noorte lahkumisega maalt. Raport kutsub komisjoni üles suurendama toetusi innovaatilistele tootmismeetoditele ja -tehnoloogiatele, et tõsta lamba- ja kitsekasvatussektori konkurentsivõimet ning reklaamida siseturul liha-, piima- ja villatooteid, tõstes esile mitte ainult traditsioonilisi tooteid (näiteks juust), vaid ka uuemat liha- ja piimatoodangut, et pakkuda tarbijate ootustele ja turunõudlusele vastavaid tooteid.

Raportit saab (eesti keeles) lugeda [siit](#).

Metsa bioenergia säästlikkuse kriteeriumide rakendamine on küsitav

Euroopa metsaomanikud tunnustavad EL taastuenergia direktiivi koostamiseks tehtud jõupingutusi, kuid selleks, et metsandussektor saaks tõepoolest panustada EL kliima- ja energiapoliitika eesmärkide saavutamisse, tuleb tagada, et REDII rakendamine ei tooks kaasa soovitud vastupidist tulemust.

Uue sõnastusega Taastuenergia direktiiv on esimene EL direktiiv, mis käsitleb säästlikkuse nõudeid metsamajanduses. Isegi juhul, kui need kehtivad ainult bioenergiale, on nende mõju oluliselt laiem, sest metsi ei kasutata ainult bioenergia tootmise eesmärgil.

Metsaomanikud ja -majandajad kiidavad heaks asjaolu, et direktiivis arvestatakse olemasolevat metsandust puudutavat seadusandlust ja metsamajandamist liikmesriikides. Säästliku metsamajanduse põhimõtted on defineeritud ja kokku lepitud „Forest Europe“ protsessi raa-

mes ning sealseid põhimõtted on liidetud liikmesriikide metsanduse ja looduskaitse seadustesse.

Euroopa metsandusorganisatsioonid kahetsevad siiski, et triloogides saavutatud kokkuleppes kasutatakse ebatäpset sõnastust säästlikkuse nõuete määramisel, mis võivad edaspidi negatiivselt mõjutada direktiivi rakendamist tänu keerulisele ja raskele töendamisprotsessile. „On positiivne, et metsa biomassi säästlikkuse hindamisel kasutatakse riskipõhist lähenemist. Siiski on äärmiselt oluline, et süsteem põhineks selgetele ja täpsetele nõudmistele. See peab olema teostatav operatiivtasandil ning sel ei tohiks olla negatiivset mõju biomajanduse arengule, milles bioenergial on oluline roll,“ kõneles EUSTAFOR'i direktor Piotr Borkowski.

„Hooletult defineeritud säästlikkuse kriteeriumid ja ebatäpselt määratletud piirid – näiteks sellise kontrollimatu parameetri kaasamine nagu mulla kvaliteet – tekitab ebavaljliku administratiivse koormuse ja kahjustab terve riskihindamise süs-

teemi teostatavust. Loodame siiralt, et see ei hakka takistama puidu kasutamist Euroopa metsades,“ ütles CEPF'i peasekretär Meri Siljama.

Usume, et kõrvaltoodete nagu tallõli ja puidumassi alles jätmise toorainete nimekirja tähendab, et EL on tunnustanud täiustatud metsa biokütuse olulist osa lahenduse pakumisel kliimasõbralikuma transpordisektori saavutamiseks.

„Loodame, et täiustatud direktiivi rakendamine tagab olemasolevate ja planeeritud investeeringute stabiilsuse nii EL kui ka liikmesriigi tasandil. Siiski oleme pettunud, et liikmesriigid saavad lisada täiendavaid säästlikkuse kriteeriume metsa bioenergia tootmisele,“ rõhutas Copa-Cogeca peasekretär Pekka Pesonen.

Metsaomanike hinnangul tuleb järgmise sammuna koostada juhised, kuidas demonstreerida säästlikkuse nõuetele vastavust, et subsidiaarsuse põhimõtte ning kompetentsi jagamine EL ja liikmesriigi vahel oleks tagatud.

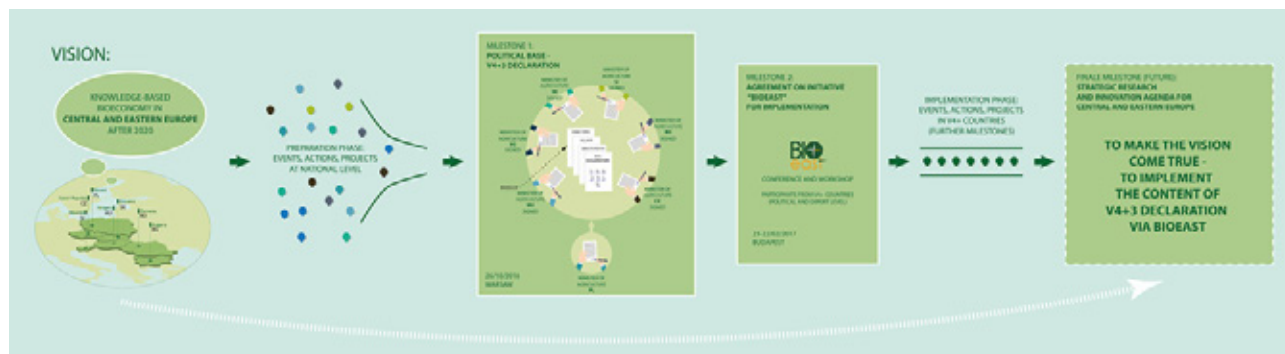
Loe lähemalt [siit](#).

Algatus BIOEAST biomajanduse arendamiseks

BIOEAST on Kesk- ja Ida-Euroopa riikide algatus teaduspõhise põllumajanduse, vesiviljeluse ja metsanduse kasutamiseks bioma-

janduses. Tegemist on algatusega, mille eesmärk on senisest süsteemsemalt ja suuremas mahus kaasata Euroopa tervikarengusse

meie regiooni biomajandusvaldkonna teadus- ja arendusasutusi ning luua võimalused ka ettevõtetes innovatsiooni tõhustamiseks.

12. – 13. juunil toimunud kõrgetasemelisel kohtumisel Ungaris Babolnas allkirjastasid Visegradi (Ungari, Poola, Tšehhi, Slovakkia) ja Balti riikide (Eesti, Läti, Leedu), Sloveenia, Bulgaaria, Rumeenia ja Horvaatia esindajad BIOEAST-i algatuse visiooni teemalise ühisdeklaratsiooni. Juunikuusel EL põllumajandusministrite nõukogu koosolekul tutvustas Ungari minister István Nagy seda ka teistele Euroopa kolleegidele.

Kuigi väljakutse on üleilmne, on jätkusuutlikkust võimalik saavutada ainult makropiirkondlikul tasandil. Säätva biomajanduse loomiseks rahvuslikul tasandil tuleks arvesse võtta kontinentaalse bio-geograafilise piirkonna kliimamuutustest tulenevaid spetsiifilisi väljakutseid ning Kesk- ja Ida-Euroopa riikide ühiseid ühiskondlikke ja juhtimisküsimusi. Makropiirkonna teadusuuringute ja innovatsioonisutlikkus seisab silmitsi märkimisväärsete sisemiste erinevustega tõhusaks liitumiseks Euroopa teadusruumiga ja see on väljakutse, millega tuleb tegeleda.

Makropiirkonna majanduslik, ühiskondlik, geopoliitiline, kultuuriline ja ajalooline sarnasus ja keerukus võivad aidata kaasa biomajanduse kasvu soodustavate raamtingimuste loomisele. Selleks, et edukalt lahendada praegused ja tulevased probleemid, on vaja ühiseid jõupingutusi. Makropiirkondlik perspektiiv koos jõulisema

Euroopa Liidu ülese koostöoga on vajalik, et tõhusalt ja mõistlikult rakendada kohalikele oludele kohandatud meetmeid, mis soodustavad kõigi turvalist ja jätkusuutlikku arengut. Ringmajanduse jätkusuutlikkuse kriteeriumid on täiendav väljakutse.

Eesmärgid

On vaja leida tõhusaid lahendusi, et tagada Kesk- ja Ida-Euroopa riikide teadusvajaduste ja -potentsiaali parem tunnustamine ühise Euroopa teadusruumi loomiseks ja toimimiseks biomassi säästva tootmise ja töötlemise valdkonnas. Kesk-Euroopa makro-

piirkonna ühine puudus on uuringu- ja innovatsioonitegevuse jagunemine ja eraldatus Euroopas viisil, mis takistab ühelt poolt tipp-tasemega teadlaste osalemist madala jõudlusega teadusuuringutes, arengu- ja uuendustegevustes ning teisalt Kesk-Euroopale spetsiifiliste uuringuteemade lülitamist Horisont 2020 tööprogrammidesse. Kesk- ja Ida-Euroopa makropiirkonna madal tulemuslikkus ja vähene teemade esindatus takistavad ka Euroopa teadusruumi elluviimist ja sünergia edendamist Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi (EAFRD), Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi (EMKF)

ning Euroopa struktuurifondide ja Investeeringufondidega (ESIF), (EL määrus nr 1291/2013). Kesk- ja Ida-Euroopa makropiirkonnale vajalike konkreetsete uurimisvaldkondade kindlakstegemine ja rakendamine ei ohusta teadustegevuse tipptaseme peamist põhimõtet; vastupidi, see tõhustaks seda. Lisaks sellele ei tähenda see teiste riikide või makroregioonide väljajätmist teemadest või konsortsiumidest, sest nende kogemused ja aktiivne osalemine teadmiste jagamises oleks oluliste tulemuste saamiseks otsustava tähtsusega.

BIOEAST püüab saavutada allpool loetletud eesmärgid. Nende eesmärkide saavutamine aitaks ületada eespool nimetatud lõhet Kesk- ja Ida-Euroopa makropiirkonnas ja võiks toimida koostööd toetava tegevusena:

1. Algatada koostöö ja teadmispõhise poliitika arendamine: luua Euroopa tasandil mitmeid sidusrühmi hõlmav võrgustik ja klastrid ühiste tegevuste hõlbustamiseks, mida toetatakse uuendatud pühendumusega tihedemale koostööle nii poliitilisel kui ka operatiivtasandil tihedate isiklike kontaktide kaudu ja asjaomaste riikide vahelise suhtluse abil operatiivtasandil.
2. Selgitada välja ühised väljakutsed ja kinnitada ühised uurimisteemad: kaardistada konkreetset väljakutsed strateegiliste teadusuuringute ja innovatsioonikava jaoks ning edendada innovaatilisi multidistsiplinaarseid teadus- ja koostöötegevusi. Viimased peaksid käsitlema asjakohaseid ühiseid Kesk- ja Ida-Euroopa riike käsitlevaid väljakutseid ühise ekspertiisi abil, mis on Visegrad4 + 3 ühisdeklaratsiooni jätkuks oleva arutelu lähtepunktiks.
3. Algatada strateegiaid: luua valdkondadevaheline lähenemisviis rahvuslike ringmajanduse ja biomajanduse strateegiate väljatöötamiseks.
4. Pakkuda tõendusbaasi: luua andmepõhine tugi poliitikate eluviimiseks, luues ühilduva ja koostalitlusvõimelise, täielikult integreeritud jälgimis- ja prognoosimissüsteemi. See hõlbustaks pidevat ja pikaajalist vaatlust, mis põhineks avatud andmestruktuuridel, et tagada lihtne juurdepääs.
5. Parandada oskusi: koolitada uus põlvkond pühendunud mitut sidusrühma kaasavaid osalejaid.
6. Algatada sünergia arendamine: edendada piirkondlikke, riiklikke, ELi ja rahvusvahelisi rahastamisvõimalusi, et arendada uuenduslikke tehnoloogid, meetodikaid ja lähenemisviise. Eesmärgiks oleks suurendada Euroopa biomajandussektori säästlikku kasvu ning piirkondliku keskkonna, ressursside ja kultuuripärandi säilitamist ja ajakohastamist.
7. Suurendada nähtavust: pöörake tähelepanu makropiirkonna konkreetsetele probleemidele ja teadustöö potentsiaalile, kaasates ühiskonda ja edendades üldset teadlikkust. Loe lähemalt [siit](#).

Riskide hindamine - toiduohutuse alustala

Euroopa Toiduohutuse Ameti (EFSA) tegevdirektor Bernhard Url osales 26. juunil Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee NAT sektsiooni istungil ja tutvustas EFSA tegevust ning väljavaateid.

EFSA ülesandeks on viia läbi toidu ja sööda riskihindamisi, mis hõlmavad kogu toiduahelat põllult lauale. EFSA on teaduslik asutus, mis aitab poliitikakujundajaid. Riskide hindamine on teaduslik töö, mis peaks olema lahus poliitikast. Riskide haldamisel tulevad mängu ka teised huvigrupid lisaks teadlastele. Kolmas samm selles töös on riskidest teavitamine. EFSA põhiväärtusteks on suurepärase teadustegevuse, innovatsiooni, koostöö, sõltumatus ja avatus. Sõltumatus on kriitilise tähtsusega, kuid siin on suur küsimus, kuidas seda piisavalt tagada, sest paljud teadlased töötavad erinevate projektide kallal, mida muuhulgas rahastavad ka tööstused. EFSA eelarve on 80 miljonit eurot, mis tagab asutuse sõltumatuse – kõik uuringud tehakse oma eelarvest. EFSA peamiseks kliendiks on Euroopa Komisjoni tervise peadirektoraat. EFSA juures töötavad teaduslikud paneelid (10 erinevat), mis koosnevad

liikmesriikide ekspertidest ja teadlastest. Paneelides töötavad teadlased teevad seda vabatahtlikult, pole EFSA töötajad ja tegutsevad sõltumatult. EFSA teeb koostööd paljude huvigruppidega – tarbijad, tootjad jne. Huvigruppidega korraldatakse arutelusid. Huvigruppide kaasamisel on EFSA teadlik, et tööstusel on suurem võimekus oma arvamuse avaldamiseks, mistõttu püütakse anda kõikidele huvigruppidele võimalus arvamuse avaldamiseks ning püütakse tagada, et huvigruppide arvamusega arvestamine oleks tasakaalus.

Euroopa Komisjoni ettepanek toidu valdkonna riskide hindamise läbipaistvuse ja kestlikkuse kohta põhineb neljal sambal: 1) läbipaistvus, mis on eelkõige ajendatud glüfosaa-tide loa pikendamise protsessist. EFSA toetab läbipaistvust; 2) uuringute kvaliteet ja usaldusväärsus; 3) EFSA süsteemi juhtimine ja kestlikkus, mis puudutab muuhulgas liikmesriikide kaasamist paneelide valimise protsessi. 4) huvirühmade parem teavitamine riskidest.

EFSA pole laboreid, EFSA tegeleb olemasolevate uuringute põhjal riskide hindamisega. Sõltumatuse tagamiseks peavad paneelides osalevad eksperdid andma põhjali-

ku ülevaate oma tegevuse ja huvide kohta viimase viie aasta jooksul. Igal aastal hinnatakse umbes 8000 eksperdi sõltumatust ja huvisid. Igal aastal otsitakse uusi eksperte, suureks väljakutseks on ekspertide leidmine ja kaasamine nn uutest liikmesriikidest, sh Balti riikidest. Kõikide EFSA arvamuste kohta viiakse läbi ka avalik kaasamine, mis omakorda tagab hinnangute sõltumatuse. Riskide haldamise ja riskide hindamise protsessis tuleb selgelt eristada – EFSA hindab riske, selle hulka ei kuulu näiteks ettevaatusprintsipi rakendamine, mis on osa riskide haldamise protsessist.

Praegune süsteem on tõesti nii, et tootja peab rahastama uuringud, mis tõestavad toote ohutust. See on Urli hinnangul ka õige, et maksimaksja ei rahasta selliseid uurin-guid. See on tihedalt seotud ka äri-saladuste kaitsega.

Neonikotinoidide ja glüfosaa-di puhul tuleb puudusena tunnistada, et praegune riski hindamine ei hõlma endas alternatiivide kaalumist. Nt kui neonikotinoidid keelatakse ohu tõttu mesilastele, siis kahjuks ei hinnata seejuures, milline mõju on sellel otsusel olukorras, kus neonikotinoidide kasutamine asendatakse mõne teise toimeaine kasutamisega.

Toiduainete päritolumärgistus kütab kirgi

4. juunil toimus Europarlamendis avalik kuulamine, kus räägiti toiduainete kohustusliku päritolumärgistuse senistest kogemustest ja võimalikest edasistest sammudest.

Euroopa Komisjon on lubanud mõnele liikmesriikidel (nt Prantsusmaa, Itaalia, Soome) erandkorras kahe aasta jooksul testida esmatoodetel kohustuslikku päritolumärgistust. Kuigi Komisjoni mõjuhinnang selle eksperimendi tulemuste kohta ilmub käesoleva aasta lõpus, kuulavad Europarlamendi saadikud nimetatud liikmesriikide ja organisatsioonide kogemusi toidutoodete päritolu märgistamisel ning vaagisid edasist poliitilist suunda.

Tootjad rahul, eksportöörid pigem mitte

Nii Itaalia, Prantsusmaa kui Soome esindajad märkisid, et kohustuslik päritolumärgistamine piima ja piimatoodete ning Itaalias lisaks ka pasta ja riisi puhul on andnud positiivse tulemuse. Itaalias põllumajan-

dustootjate organisatsiooni Coldiretti sõnul aitas see lahendada piimakriisi: tootjale makstav hind tõusis 25%, tarbijahind seevastu ainult 6%. Soomes tehakse lõplik mõju-uuring aasta lõpul, kuid praegu ütleb uuringute põhjal 82% tarbijaist, et neile meeldib teada, et liha ja piim on Soome päritolu; see on nende jaoks ühtlasi ka ohutuse ja kõrge kvaliteedi näitaja. „Hyvää Suomesta“ luigemärki kandvad tooted ei pea tooraine päritolu enam eraldi pakendile märkima. Prantsusmaal võtsid toiduainetööstused päritolumärgistuse laialdaselt kasutusele, eriti juhul, kui see aitas kaasa turunduseesmärkide täitmisele.

Euroopa toiduainetööstuste liidu FoodDrinkEurope esindaja sõnul ei ole tööstused tooraine päritolumärgistuse vastu, juhul kui on täidetud 3 tingimust: olemas on tarbijate huvi, valmisolek selle eest maksta ning kui see on operatiivselt teostatav. Siiski on päritolumärgistuse mõju ettevõttele kohene, näiteks vähenes Belgia joogipiima eksport Prantsusmaale aasta jooksul pärast prantslaste päritolumärgistuse kehtima hakkamist 17,7% võrra ning piimapulbri eksport lakkas sootuks. Turu fragmenteerumise ja renatsionaliseerumise korral võitjaid ei ole, küll aga võib see suurendada muid probleeme, näiteks toidu raiskamist.

Tarbija peab saama teha teadlikke valikuid

Kokkuvõttes leiti, et tarbijatele peab pakkuma võimalust teha teadlikke valikuid, sealjuures neutraalselt ja osutuotsuseid suunamata (vrd „valgusfoori“-märgistus). Vajalik on reeglite harmoniseerimine üle EL ning huvi on laiendada päritolu märkimine kõikidele toodetele. Saadikud avaldasid lootust, et see teema saab olema Europarlamendi uue koosseisu üheks prioriteediks.

Euroopa Piimaliidu juhised vabatahtlikuks piimatoodete päritolu märgistamiseks

Euroopa Piimaliit (EDA) on vastu päritolumärgistuse kohustuslikuks muutmisele, kuid vabatahtliku märgistuse reeglite harmoniseerimine EL tasandil on enamuse EDA liikmete hinnangul teretulnud tegevus. Vabatahtlikku päritolumärgistuse kasutamine turunduse eesmärgil on igaühe kohane, juhul kui see on kergesti teostatav ja tõendatav olemasolevate tavapäraste kontrollimeetoditega. EDA on koostanud juhised piimatoodete ja piima kui koostisaine päritolu vabatahtlikuks märkimiseks toodetele, mis aitab tõlgendada EK määrust nr 1169/2011 ning toob elulisi näiteid ja pakub lahendusi keeruliste olukordade lahendamiseks. Juhiseid saab (inglise keeles) lugeda [siit](#).

EL põllumajandusettevõtete struktuuri uuring

Euroopa statistikaamet Eurostat avaldas juunis EL põllumajandusettevõtete struktuuri käsitleva uuringu tulemused, mille kohaselt oli 2016. aastal kasutati põllumajanduse tarbeks 171 miljonit hektarit maad, so umbes 40% EL maast. Põllumajandusettevõtete arv oli 10,3 miljonit, neist kaks kolmandikku olid väiksemad kui 5 ha. Seevastu 3% EL põllumajandusettevõtetest, mis olid suuremad, kui 100 ha, kasutasid ühtekokku üle poole EL põllumajandusmaast.

Ainult 11% põllumajandusjuhtidest olid nooremad kui 40 aastat, seevastu 32% juhtidest olid 65-aastased või vanemad.

Üldiselt võib põllumajandustegevuse EL-s jaotada kolme gruppi: 1) elatustalu, mille puhul tootmise eesmärk on eelkõige toita perekonda; 2) väikesed ja keskmise suurusega põllumajandusettevõtted, mis on enamasti perefarmid; 3) suured põllumajandusettevõtted.

Kolmandik taludest asub Rumeenias

Kolmandik kõigist EL taludest 2016. aastal asus Rumeenias (33%), teine oluline osa Poolas (14%), Itaalias (10%, 2013. a. andmetel) ja Hispaanias (9%). Kuigi põllumajandusettevõtete arv oli muljetavaldav, olid enamasti neist väikesed: 65% alla 5 hektari. Samas 7% üle 50 ha suurusest farmidest kasutas 68% põllumajandusmaast. Suurim kontrast oli Rumeenias, kus 93% 3,1 miljonist talust olid väiksemad kui 5 hektarit, kuid 0,5% 50-hektaristest ja suurematest taludest kasutasid 51% põllumajandusmaast. Suuremad põllumajandusettevõtted (50 ha ja rohkem) olid rohkem levinud Luksemburgis (52% taludest), Prantsusmaal (41%), Ühendkuningriigis (39%) ja Taanis (35%).

Eestis oli Eurostati andmetel 2016. aastal alla 5 hektari suurusi talusid 31,6% ning nad kasutasid 1,3% põllumajandusmaast, seevastu 17,7% 50-hektarilistest ja suurematest ettevõtetest kasutas 85,1% Eesti põllumajandusmaast.

Üle poole EL põllumajandussektori

käibest tuleb Prantsusmaalt, Saksamaalt, Itaaliast ja Hispaaniast

Kontrastid põllumajandusettevõtete suuruses peegelduvad ka nende majanduslikus võimekuses. 4 miljonit EL 10,3 miljonist põllumajandusettevõttest andis standardtoodangut väärtusega alla 2000 euro, moodustades vaid 1% EL põllumajanduse kogutoodangust. 296 000 talu (3% kõigist majapidamistest) tootsid igaüks 250 000 euro väärtuses ehk 55% EL põllumajanduse kogutoodangust 2016. aastal.

Umbes pool (54%) standardtoodangust põllumajanduses tuli Prantsusmaalt (17%), Saksamaalt (13%), Itaaliast (12% 2013. a. andmetel) ning Hispaaniast (11%). Kuigi kolmandik taludest asub Rumeenias, tuli sealt ainult 3,4% EL põllumajandustoodangust.

Pool EL põllumajandusmaast asub Prantsusmaal, Hispaanias, ÜK-s ja Saksamaal

Prantsusmaa kasutas 2016. aastal 27,8 miljonit hektarit maad põllumajandustegevuse tarvis, mida on rohkem, kui üheski teises liikmesriigis

(16% kogu EL põllumajandusmaast). Järgnes Hispaania 23,2 miljoni hektariga (14%), Ühendkuningriik 16,7 miljoni hektariga (10%), Saksamaa 15,2 miljoni hektariga (9%) ning Poola 14,4 miljoni hektariga (8%). Põllumajandusmaastik oli domineeriv mitme riigi maapiirkondades, näiteks Ühendkuningriigis (69%), Iirimaa (72%) ja Taanis (62%). Vastupidine oli olukord Soomes (8%) ja Rootsis (7%), kus maa on peamiselt kaetud metsaga, ning ka Küprosel oli põllumajandusmaastikku vaid 12%.

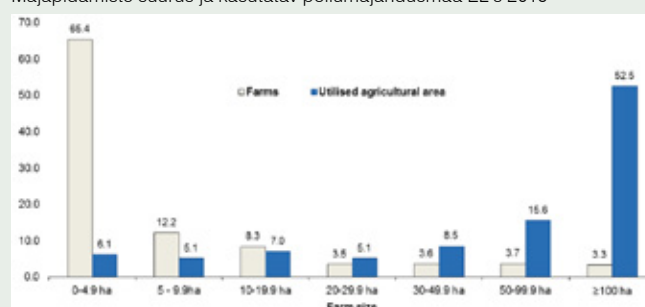
Põllumehed on peamiselt mehed ning nende hulgas on vähe noori

2016. aastal töötas põllumajandusettevõtte juhina EL-s 10,3 miljonit inimest. Neist 32% olid 65-aastased või vanemad; ainult 11% põllumajandusettevõtete juhtidest olid nooremad kui 40-aastased.

Noorte talunike vähesus torkas eriti silma Küprosel (3,3% kõikidest põllumajandusettevõtete juhtidest), Portugalis (4,2%) ja Ühendkuningriigis (5,3%). Rohkem oli neid Austrias (22,2%), Poolas (20,3%) ja Slovakkias (19,0%). Siiski oli märgatav, et noorimad farmijuhid tegutsesid piirkonnas suuremates ettevõtetes nii pindala, loomade arvu kui standardtoodangu suuruse poolest kui üle 65-aastased ja vanemad farmijuhid. Eestis oli 2016. aastal alla 40-aastaseid farmijuhite 1,5% ning 65-aastaseid ja vanemaid 27,5%. Põllumehe ametis domineerivad mehed, vaid ainult iga kolmas kümne farmijuhite hulgas on naine (29%). Noorte farmijuhite hulgas oli naisi 23%.

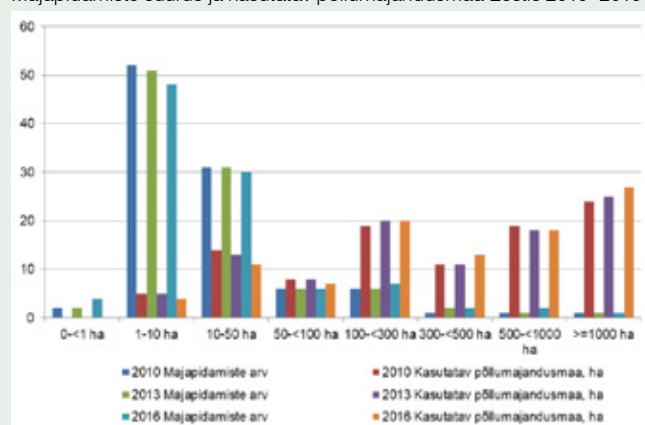
Loe lisa [siit](#).

Majapidamiste suurus ja kasutatav põllumajandusmaa EL-s 2016

Allikas: Eurostat

Majapidamiste suurus ja kasutatav põllumajandusmaa Eestis 2010 -2016

Allikas: Põllumajandusministerium

Euroopa põllumeeste kongress toimub tänavu Austrias

Copa-Cogeca kord kahe aasta jooksul korraldatav Euroopa Põllumeeste Kongress toimub tänavu 10.-12. oktoobrini EL eesistujamaal Austrias, Linzi Design Center'is.

Kongressi peateema on „Toites Euroopa tulevikku“. Kõigile Copa-Cogeca liikmetele avatud ürituse eesmärk on rääkida kaasa olulisimatel päevakohastel poliitikateemadel nagu EL järgmise perioodi eelarve ning ühise põllumajanduspoliitika tulevik. Tähelepanu pööratakse muidugi ka Brexitile ja rahvusvahelistele kaubanduslääbirääkimistele, Euroopa põllumajanduse rollile globaalses kontekstis keskkonnanõuetes, kliimaeesmärkide tagamisel ja innovatsioonitegevustes.

Põllumehed on toidu esmatootjad. Nad otsivad võimalusi tagada Euroopa tarbijatele järjepidevalt ohutu, kõrge kvaliteedi ja mõistliku hinnaga toit, seejuures aidates kaasa looduskeskkonna seisundi parandamisele ning luues töökohti maapiirkondades ja edendades majanduskasvu.

Ülalnimetatut silmas pidades soovatakse Euroopa Põllumeeste Kongressil arutleda, mil viisil saab Euroopa põllumajandussektor eesisevaid väljakutseid võimalusteks pöörata, et muuta EL põllumajandus säästlikumaks, konkurentsivõimelisemaks ning elujulisemaks.

Kongressile oodatakse osalejaid 400 ringis, lisaks liikmesorganisatsioonidele ka partnermaadest Šveitsist, Norrast, Islandilt ja Türgist. Kongressi programmis on

10. oktoobril toimuv seminar „Lahendused tuleviku põllumajanduse jaoks“, millele järgneb õhtusöök ja laevasõit Doonaul. 11. oktoobril toimub plenaaristung ning päeva lõpetab gala-õhtusöök. Reedel, 12. oktoobril pakuvad Copa-Cogeca liikmesorganisatsioonid Austria Põllumajanduskoda ja Austria Reifeisen Liit võimaluse külastada kohalikke põllumajandusettevõtteid.

Kongressi osalemistasu on Copa-Cogeca ja EL noortalunike organisatsiooni CEJA liikmetele 350 €, mitteliikmetele 700 € ning ning saatvale isikule 150 € plus 35 € farmikülastuste eest. Kongressi töökeeled on inglise, prantsuse, saksa, itaalia, hispaania ning poola keel.

Lisainfot vaata [siit](#).

[Registreerimisvorm](#)

POCC(18)634:3

Congress of European Farmers 10-12 October 2018

Friday 12 Oct: Technical Visits
Linz, Upper Austria

EESTI PÖLLUMAJANDUS-KAUBANDUSKODA

J. Vilmsi 53g
10147 Tallinn
Telefon: 600 9349
Faks: 600 9350
E-post: info@epkk.ee
<http://www.epkk.ee>

Lehe väljaandmist toetab:

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse